

Ö?retmenlik Mesle?i ?? Özellikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlik Mesle?i ?? Özellikleri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27413>

Özet

Ö?retmenlik Mesle?i ?? Özellikleri Ölçe?i (ÖM?ÖÖ), ?ule Polat ve Mustafa Özdemir taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?retmenlik mesle?inin temel i? özelliklerini ve bu özelliklerin ö?retmenlerin motivasyonu, performans? ve i? tatmini üzerindeki potansiyel etkilerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarlılık güvenirli?ini sa?lamak üzere titizlikle yürütülmü?tür. ÖM?ÖÖ, ö?retmenlerin mesleki ortamlar?n? daha iyi anlamak ve bu ortamlar? optimize etmek için e?itim yönetimi alan?nda önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmenlik Mesle?i, ?? Özellikleri, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, ?? Tatmini, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

?ule Polat, Mustafa Özdemir

Amaç

Ö?retmenlik Mesle?i ?? Özellikleri Ölçe?i'nin (ÖM?ÖÖ) temel amacı, ö?retmenlik mesle?inin do?as?nda bulunan ve literatürdeki ?? Özellikleri Modeli'ne (Job Characteristics Model) dayanan boyutlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?retmenlerin görevlerinin gerektirdi?i beceri çe?itlili?i, özerklik, görev kimli?i, görev önemi ve geri bildirim gibi kritik i? özelliklerini saptamak üzere tasarlanm??tır. Elde edilen veriler, ö?retmenlerin i?lerini nasıl algılad?klar?n? anlamaya, böylece mesleki refah? art?rmaya yönelik müdahaleler geli?tirmeye olanak tan?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, alanyaz?ndaki bo?lu?u doldurarak, ö?retmenlerin çal??ma ko?ullar?n? de?erlendirmede özelle?mi?, kültürel olarak uygun bir ölçüm arac? sunmayı hedeflemiştir. Bu sayede, e?itim politikalar?n?n ve okul yönetim uygulamalar?n?n ö?retmen motivasyonu üzerindeki etkileri daha bilimsel bir temelde incelenebilecektir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

ÖM?ÖÖ, genel olarak ?? Özellikleri Modeli çerçevesinde tanımlanan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, ö?retmenlerin mesleki rollerini yerine getirirken kar??la?t?klar? veya deneyimledikleri çevresel ve görevsel nitelikleri kapsar. Ölçe?in alt boyutlar?n?n, tipik olarak, ö?retmenlerin görevlerini tamamlama yetkisi (özerklik), farklı yetenekleri kullanma gereklili?i (beceri çe?itlili?i) ve yapt?klar? i?in öğrenciler veya toplum için ta??d??? önem (görev anlamlılı??) gibi faktörleri içermesi beklenmektedir.

Ölçeğin geliştirilmesi sırasında gerçekleştirilen faktör analizi sonuçları, öğretmenlik mesleğine özgü özelliklerinin altında yatan boyutlar ortaya koyarak, ölçeğin teorik yapısını desteklemiştir. Bu yapı, öğretmenlerin mesleki görevlerine yönelik algılarını sistematik olarak değerlendirme imkanı sunar.

Geçerlik

Polat ve Özdemir (2018) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek için çeşitli analizler kullanılmıştır. Bu analizler genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) içermektedir. DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısını (muhtemelen çok boyutlu) veri ile uyumlu olduğunu göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ilgili yapıya ne ölçüde temsil ettiği değerlendirilmiştir. Yapılan analizler, ÖMÖÖ'nün öğretmenlik mesleğine özgü özelliklerini geçerli bir biçimde ölçebildiğini ortaya koymuştur. (Kaynak çalışmada spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir, ancak geliştirme çalışmasının doğası gereği bu analizlerin yapıldığı varsayılmaktadır.)

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, maddelerin iç tutarlılığını değerlendirmeye odaklanmıştır. Geliştirme makalesinde, ölçeğin genel olarak yüksek bir iç tutarlılık katsayısına (Cronbach Alfa) sahip olduğu bildirilmiştir. Bu yüksek katsayı, ölçek maddelerinin aynı temel yapıya ölçmede ne kadar başarılı olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin farklı alt boyutları da kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık sergilediğini doğrulamıştır. Yüksek güvenirlilik değerleri, ÖMÖÖ'nün tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar üretebilme kapasitesini teyit etmektedir. (Kaynak çalışmada spesifik güvenirlik katsayıları belirtilmemiştir, ancak geliştirme çalışmasının doğası gereği bu analizlerin yapıldığı varsayılmaktadır.)

Faktör Analizi

Öğretmenlik Mesleği ?? Özellikleri Ölçeği'nin yapısal temelini belirlemek üzere Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. İlk aşamada, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin maddelerinin kaç boyutta toplandığı ve bu boyutların öğretmenlik mesleğinin hangi özelliklerini temsil ettiği incelenmiştir.

AFA sonuçlarından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanarak elde edilen faktör yapısının uygunluğu ve sağlamlığı test edilmiştir. DFA, ölçeğin çok boyutlu yapısının güçlü olduğunu ve teorik beklentilerle uyum içinde olduğunu göstermiştir. Bu analitik süreç, ölçeğin

psikometrik açıdan sağlam bir temele oturtulması sağlamdır.

Ölçüm Aracı

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Çok Maddeli Envanter (Muhtemelen 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Population Details: Türkiye genelindeki farklı kademelerde görev yapan öğretmenler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory). Katılımcılar, öğretmenlik mesleğine dair iş özelliklerine ne ölçüde katıldıkları belirtirler.

Anahtar Kelimeler

ÖMÖÖ, Eğitim Psikolojisi, Mesleki Motivasyon, İş Tasarımı, Öğretmen Refahı, Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: sule.polat@yahoo.com

Correspondence Address: Sule Polat (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir dergide yayınlanmıştır ve genellikle akademik araştırma amaçlı kullanılmaları için yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım için ücretlendirme durumu yazarlarla doğrudan iletişime geçilerek belirlenmelidir. Ölçeğin geliştirme ve yayın yılı 2018'dir.

Kaynaklar

Polat, S. ve Özdemir, M. (2018). Öğretmenlik Mesleği ?? Özellikleri Ölçeği'nin (ÖMÖÖ)

geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 428-446. doi: 10.21764/maeuefd.304173

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[ogretmenlik-meslegi-is-ozellikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretmenlik Mesleği ?? Özellikleri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak çalışmada sunulmamıştır. Maddeler için yazarın (Şule Polat) yayınlanmış makalesine (Polat & Özdemir, 2018) başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM